

Beribė erdvė

Visi sluoksniai pramušti. Visi iki vieno. Suvokiū, pro užmerk-
tas akis žvelgdama į ertnę. Ji eina tiesiai per širdį iki pirmo vai-
kiško prisiminimo. Bet vaikystė dabar nesvarbi. Girdžiu šalia
miegančio žmogaus atodūsius, girdžiu, kaip iš paežerės, o man
atrodo, kad kažkur iš mano gelmių dugno, atsklinda kaimynų
kalės žemas duslus amtelėjimas, – ji laimėjo gražiausios Lietu-
vos niufanlendes titulą, bet niekada neatsives tokių pat gražių
šunyčių, nes po nuodugnių tyrimų išaiškėjo, kad dubens kaulai
nepakankamai patvarūs, – gražuolė brokuota...

O kas ištyrinėjo mano kaulus? Kam rūpėjo, kad jie išsiners iš
vietos dėl didokos kūdikio galvutės, iššokusios kaip sviedinys,
suardžiusios ne tik kaulų tvarką, bet ir suplėšiusios audinius, pra-
mušiusios saugumo jausmą?

– Ponia, bene jumyse granata sprogo? – iškviestas chirurgas
keiksis patyliukais, bet tu vis tiek girdėsi, keiksis, bet nekalitins
netikusių kolegų, kurie gimdyvę paliko likimo valiai, o ši ėmė ir
persistengė, nes vaikais nešaudoma, ponია, dabar gulėkit ramiai,
pakentėkit, pakentėkit, kaip nors jus sulopysiu...

Beribė erdvė

Visi sluoksniai pramušti. Visi iki vieno. Suvokiu, pro užmerktas akis žvelgdama į ertmę. Ji eina tiesiai per širdį iki pirmo vaikiško prisiminimo. Bet vaikystė dabar nesvarbi. Girdžiu šalia miegančio žmogaus atodūsius, girdžiu, kaip iš paežerės, o man atrodo, kad kažkur iš mano gelmių dugno, atsklinda kaimynų kalės žemas duslus amtelėjimas, – ji laimėjo gražiausios Lietuvos niufaunlendės titulą, bet niekada neatsives tokių pat gražių šunyčių, nes po nuodugnių tyrimų išaiškėjo, kad dubens kaulai nepakankamai patvarūs, – gražuolė brokuota...

O kas ištyrinėjo mano kaulus? Kam rūpėjo, kad jie išsiners iš vietos dėl didokos kūdikio galvutės, iššokusios kaip sviedinys, suardžiusios ne tik kaulų tvarką, bet ir suplėšiusios audinius, pramušusios saugumo jausmą?

– Ponia, bene jumyse granata sprogo? – iškvietas chirurgas keiksis patyliukais, bet tu vis tiek girdėsi, keiksis, bet nekaltins netikusių kolegų, kurie gimdyvę paliko likimo valiai, o ši ėmė ir persistengė, nes vaikais nešaudoma, ponია, dabar gulėkit ramiai, pakentėkit, pakentėkit, kaip nors jus sulopysiu...

Čia ne filmas, kuriame gražuolės siuva savo mylimiems drausoliams kraujuojančias žaizdas, o tie net necypteli. Matai adatą, šokinėjančią aukštyn žemyn tarp savo šlaunų, bet ne dėl akiniuoto „grazuolio“, įsistebeilijusio į tavo intymumą, neišleidi nė garso – tiesiog jo tavyje nėra. Neliko jokių garsų, paskutinis išlėkė su tuo lemtingu „šūviu“. Tuščia esi, tuštutėlaitė. Rankas, kojas kapotų – necyptelėtum, o čia tik adata...

Chirurgas atgalia ranka braukia nuo kaktos prakaitą, seselė kas kiek laiko nuvalo jo akinius. Jie kalbasi, uždavinėja tau klausimus ir patys į juos atsakinėja. Jau nesuvoki, kokiame išmatavime jie, o kokiame tu. Štai šitaip turbūt atrodo begalybė. Kai išnyksta visų jausmų ribos, kai nesuvoki, kur prasideda skausmas ir kur jis baigiasi, kas yra neapykanta, o kas – meilė. Esi tik neįvardijama erdmė, dar vienas atsivėręs visatos tunelis, kuriuo kartą iš kartos Kūrėjas neša Žinią. Jis atneša, gydytojai pasirašo. Visada pasirašo, nes tokios siuntos būna tik registruotos. Kartais įteikimo procedūra užtrunka. Tavo atveju kruopštus chirurgas pasirašinėjo bene dvi valandas. Aštrią adatą pasidažydamas į tavo kraują.

Paskui, jau palatoje, virš tavęs pasilenkia baltas siluetas: *Jūsų vaikelis. Mergytė. Veidelis raudonas, ant kaktos trimis giliomis tėvo raukšlėmis parašyta: Reikėjo pirmiau tvarką įvesti šiame gyvenime, o paskui mane pasikviesti.* Imu aiškinti, aiškinu ligi šiolei, kad neįmanoma pasaulio perdažyti, kad jame visada buvo daugiausia sukresėjusio kraujo spalvos.

Bet dabar visi kraujo apytakos ratai už kadro. Dabar esi tarsi į vandenį sviestas akmenėlis – kuo metų daugiau, tuo ir bangelių daugiau nuraibuliuoja į visas pasaulio puses. Jaunystėje tik nu-jauti, o metams bėgant beribė erdvė atsiveria vis dažniau ir vis platesnė, gilesnė, nors regis – jos apimtys visada neišmatuojamos. Esi ir nežinai, ar tai tave kas nors sviedė iš aukštybių (vis dėlto norėtūsi, kad iš aukštybių, o ne iš tamsos gelmių) netyčia, o gal

tyčia, suardydamas visus kosmoso sluoksnius, ar pats Visagalis, užtaisęs tavimi savo patrankėlę, pasimagino ir dabar stebi, kaip plūduriuoji, kaip mėgini susigaudyti spiralinėje Jo galaktikos sistemoje. Jam turbūt juokinga, kad ieškai atspirties taško, kad imi svarstyti, ar esi erdvėje, ar tik juodoje Jo tuščio sodo erdmėje. O jeigu erdmėje, tai kas ją paliko tarp dienos ir nakties būdravimo, koks meteoritas išmušė vidurnakčio tyloje skaudžiai spengiančią skylę, iš kur jis atskrido ir kur nukrito?

Nakties erdvės kontūrai išplaukę, dvejinasi ir trejinasi, pasi-puošia keistais, fantastiškais ornamenteliais. Juos gana dažnai matydavai nuo paauglystės ir niekada nežinojai, kokiam pasauliui priklauso: šiapus ar anapus slypi TAI, kas turi tokius gražiai „nunertus“ debesinius mezginius.

Dabar, kai esi tapusi visatos erdme tamsiose vidurnakčio platybėse, matai azūrinus dvasiukus, įkyrias sieles, įsikūrusias ant erdmės pakraščių, tarsi jos būtų neklusnūs ant šulinio rentinio kojomis mataruojantys vaikai, nė kiek nebijantys, kad ims ir nukris stačia galva į šaltas jo gelmes. Ką jos tikisi išvysti? Ko šokinėja ir dar labiau sujaukia spiralinį kosmoso bangavimą – jauti, kaip dunksi tamsos pliūpsniai, atsimušdami į išplaukusias, bet vis dėlto dar esančias tavo esybės ribas.

Viešpatie, o gal jos budi? Gal jos kaip tik ir saugo tas mano lengvai pažeidžiamas ribas, gal esu jomis apraizgyta kaip kokiais neišdylančiais nėriniais, kad neištirpčiau nakties erdvės begalybėje. Juk mūsų senolės apnerdavo visas kūdikio marškinių apykaklautes, rankogalius, kepuraites. Ar jos, šitaip apibrėžusios saugų ratą ir stipriai užveržusios visus mazgelius, jautėsi atlikusios magiškąjį globėjų ritualą? Gal viskas proporcinga: iš pradžių buvo manęs daug, labai daug, kaip jūros, kaip dangaus, o su metais vis mažėjau, traukiausi, apsauginiai „nėriniai“ artėjo, artėjo, dabar juos matau vis dažniau ir... kuo daugiau „nėrinukų“, tuo mažiau manęs, tuo mažiau pirmąpradės meilės? Tuo

tunelis siauresnis? Ar dėl to sieclėms taip neramu? Ką jos mato mano gelmėje?

Klausiu ne tik iš smalsumo, bet ir dėl augančio nerimo. Nerimą kelia jausmas, kad kūnas išsiskaidęs į nesurenkamus gabalėlius, į visatos dulkeles ir visai nenori paklusti mano proto įsakymams. Kūno labai daug, jo per daug dvigulei lovai, per daug kambariui ir visam namui, jis jau netgi mėgina kaip kokia ameba išsiveržti pro mūrą ir susiliesti su šalia esančiais ežero vandenimis, su jo gelmių šaltu raibuliavimu, su visa mano pasaulį užklojusia nakties tamsa.

Ar esu dar gyva? Apsiverčiu ant šono, susisuku į kamuoliuką, judinu kojas ir rankas. Visi veiksmai sau, o tas jausmas – sau. Tarsi egzistuočiau du materialaus pasaulio suvokimai: vienas, kurį galiu patikrinti pasiūpinėdama save, kitas – ne mažiau tikras, bet esantis už įprastinių pojūčių ribos, apie kurį man praneša vidinė akis, reginti mano kūną susiliejančią su beribe erdve.

Dabar reikėtų, kaip kokio Valiulio pasakojime, kad mano kūnas pakiltų nuo paklodės ir leistųsi į kelionę. Ne. Jis nepakyla ir niekur neskrenda. Nežiūriu į save, kybodama palubėje. Ir ne sielų šilkas šlama, ne A Bao A Ku tylių aimaną girdžiu beribėje pusiaunakčio erdvėje. Juodo tunelio gale paaugliai prievartauja „pyrdą“ – garsas tai sustiprėja, tai vėl nutolsta, matyt, jie sodų ke-liukais suka ratus apie ežerą. Pro pravirą langą vėjas kartais įmeta jų spigius keiksmožodžius. Dabar ir ežero akis juodut juodutėlė. Ir visai ne todėl, kad tie patys vaikėžai, o gal ir kiti, kasdien jį *bliakina* – ir nuo stačių skardžių, ir vandenyje. Juodai pasispjau-do ir vietos meškeriotojai – tokie pat nusmurgę skustagalviai, kartais atsitempiantys prie ežero krūvą kūdikių su penkiolik-metėmis mamomis, kurios darda su knerkiančiais vežimėliais smėlėtais aukštais skardžiais link vandens, o paskui, kai jau visos pakrantės sutvaska įvairiausių spalvų stiklo ir plastiko buteliais, kai apsikaiso kaip Kalėdinės eglutės blizgančiais traškučių pake-liais, jos stumia įsirežusios tuos vežimėlius aukštyn, stumia ilgai,

nes aukštakulniai slysta, krenta nuo kojų, krenta ir slysta ežeran turiningai pailsėjusiųjų tulžis, ir jį *bliakina, bliakina...*

Bet ne dėl to jis dabar juodas. Paprastai visa, kas nesuvokia-ma, ko nesugebame aprėpti protu ar pojūčiais, lieka tamsoje. Tamsa kelia baimę. Kas gali nuo jos apsaugoti? Meilė? O kas apsaugos meilę?

Vanduo pats apsisaugo. Tuo labiau šio ežeriuko – juk jame nuolatos trykšta šaltiniai, savo erdvę turi žuvis, dėlės, vėžiai ir net vienas kitas žalčiukas. Jame vis dar gyva pirmaprādė esencija.

Tuneliai turi pradžią, privalo turėti ir pabaigą, jie turėtų plātė-ti, nes juk augame, ieškome išėjimo, judame šviesos link. Kiek-vienas kūdikis išsiveržia į regimą šviesą, o visą gyvenimą ilgisi neregimos.

Manyje atsivėrusios pusiaunakčio ertmės dugne šviesa šoki-nėja kaip jonvabalys. Esu palaidota ir vis tiek ją matau. Ją (ar mane?) stebi ant karsto stogo pakraštelių plazdenančios, uode-gėlėmis mataruojančios dvaselės. Vadinasi, dar nenumiriau.